



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 557/2025-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Petrom Konvičným, advokátom, Rázusova 1, Košice, proti postupu a rozsudku Okresného súdu Bratislava III (v súčasnosti Mestského súdu Bratislava II) sp. zn. 38P/60/2017 z 21. apríla 2022, postupu a rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11CoP/73/2023 z 24. januára 2024 a postupu a uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9CdoR/6/2024 z 30. októbra 2024 takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

#### **Ústavná sťažnosť**

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 41 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť, vec vrátiť mestskému súdu na ďalšie konanie a priznať jej finančné zadosťučinenie 800 000 eur a náhradu trov konania.

#### **II.**

#### **Skutkové východiská**

2. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) v konaní o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „maloletý“), na návrh otca maloletého rozhodol v poradí druhým rozsudkom z 21. apríla 2022 v spojení s opravným uznesením z 10. mája 2022 tak, že zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca (výrok I), obaja rodičia budú maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok (výrok II), matke (sťažovateľke) určil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 50 eur mesačne

(výrok III), určil matke zročné výživné a povolil jeho splácanie v splátkach (výrok IV). Súčasne rozhodol, že matka je oprávnená stretávať sa s maloletým každý kalendárny týždeň v utorok a štvrtok od 15.00 h do 17.00 h a každý páry kalendárny týždeň v sobotu a nedeľu od 13.00 h do 16.00 h v prítomnosti otca (výrok V). Uložil otcovi povinnosť informovať matku o podstatných záležitostiach maloletého, najmä o zdravotnom stave a školskej a mimoškolskej činnosti maloletého (výrok VI). Návrh na uloženie výchovného opatrenia a návrh otca vo zvyšnej časti zamietol (výroky VII a VIII). Súčasne zamietol vzájomný návrh matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému a rozhodol o nároku na náhradu trov konania (výroky IX a X).

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 24, § 25, § 28, § 36, § 37, § 43, § 62, § 65, § 75, § 76 a § 77 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) a podľa § 2 ods. 1, 2 a § 38 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“). Maloletý je neodkladným opatrením z 13. septembra 2017 zverený do osobnej starostlivosti otca. Styk sťažovateľky s maloletým je upravený uznesením súdu prvej inštancie z 9. októbra 2018. Sťažovateľka sa však s maloletým podľa nariadeného neodkladného opatrenia nestretáva. Maloletý styk s ňou bez prítomnosti otca opakovane odmietal. Svoj názor vyslovil aj pred súdom a opatrovníkom. Vzťahy medzi rodičmi sú vážne narušené, je medzi nimi výrazný rodičovský konflikt. Súd nariadil opakovane aj výchovné opatrenia. Sťažovateľka vyjadrila odmietavý postoj k individuálnym poradensko-psychologickým stretnutiam bez prítomnosti maloletého. Boli jej opakovane navrhované termíny stretnutí, spoluprácu odmietala. Uznesením č. k. 37Em/7/2018-443 z 13. novembra 2020 súd opakovane nariadil výchovné opatrenie povinnosť rodičom a maloletému podrobiť sa poradenstvu v Centre pre deti a rodiny Bratislava (ďalej len „centrum“). Sťažovateľka vyjadrila nedôveru voči centru, vyjadrila očakávanie okamžite zabezpečiť stretávanie s dieťaťom, čo centrum nebolo schopné naplniť. Na stretnutí rodičov v centre v prítomnosti opatrovníka a zástupcu Úradu komisára pre deti došlo k vyhroteniu situácie. Sťažovateľka útočila na zamestnancov, nebolo možné viesť korektný dialóg a dosiahnuť stanovený cieľ stretnutia. Súd nevyhovел návrhu otca a nezakázal styk sťažovateľky s maloletým, keď nemal preukázaný dôvod, pre ktorý by bolo potrebné v záujme maloletého styk s dieťaťom úplne zakázať. Sťažovateľka sama upustila od svojho správania, dlhodobo sa nedomáha nútených kontaktov s maloletým v mieste bydliska maloletého ani v škole. Nie je podľa názoru súdu v záujme dieťaťa zakázať matke styk s ním. Preto súd upravil styk maloletého so sťažovateľkou v prítomnosti otca, ktorý bude maloletému oporou pri stretnutí. Keďže súd zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca, návrh sťažovateľky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností zamietol.

4. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolania rodičov a kolízneho opatrovníka rozsudkom z 24. januára 2024 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I, III a IV, zrušil vo výrokoch VIII a IX a zmenil vo výroku V, keď dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je v časti zverenia maloletého a nenariadenia výchovného opatrenia vecne správny a v časti úpravy styku je dôvodná jeho zmena. Odvolací súd doplnil dokazovanie výsluchom rodičov, opatrovníka, prokurátorky a tiež výsluchom maloletého. Z výsluchov rodičov vyplynulo, že od rozhodnutia súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo, maloletý je stále v starostlivosti otca, sťažovateľka sa napriek sústavnej snahe s maloletým nestretla od septembra 2018, s výnimkou jediného stretnutia (asistovaný styk vo februári 2021). Maloletý sa s ňou stretnúť odmieta. Sťažovateľka tvrdí, že maloletý je otcom proti nej manipulovaný, naopak,

otec tvrdí, že odmietavý postoj maloletého je dôsledkom nevhodného správania sťažovateľky pri náhodných stretnutiach alebo pri jej pokusoch o stretnutie so synom, ktoré situácie maloletého traumatizujú. Z aktuálneho skutkového stavu považoval odvolací súd za preukázané, že hoci súd upravil styk maloletého so sťažovateľkou formou neodkladných opatrení prvýkrát v októbri 2018, tento styk sa vôbec nerealizuje. Maloletý má k sťažovateľke negatívny odmietavý postoj, ktorý jednoznačne vyjadril aj pri výsluchu na odvolacom súde, keď tvrdil, že sťažovateľku vo svojom živote nechce, nazýva ju [REDAKOVANÉ] a želá si, aby im (hlavne otcovi) dala pokoj. Maloletý sa so sťažovateľkou po dobu viac ako 5 rokov nestretol okrem jediného asistovaného styku, nerozprával sa s ňou, ak neberieme do úvahy formálne pozdravy pri náhodných stretnutiach. Ak sa maloletý spolu s otcom stretli so sťažovateľkou, tieto stretnutia prebehli dramaticky, keď sťažovateľka slovne útočí na otca, vyhráža sa mu, z čoho je maloletý vystresovaný a má obavy, že správanie sťažovateľky bude mať negatívny dopad na zdravie otca. Podľa názoru odvolacieho súdu bol to však otec, ktorý po dobu 5 rokov nerešpektoval súdne rozhodnutia, kládol prekážky v styku matky so synom, resp. tento neumožňoval a syna manipuloval proti matke, čím narušil a zasiahol do práva maloletého na právo byť vychovávaný oboma rodičmi. Sťažovateľka žiadala na vec aplikovať § 25 ods. 4 zákona o rodine a požadovala zmenu rozhodnutia o osobnej starostlivosti. Odvolací súd však nepovažoval takýto postup za súladný s najlepším záujmom maloletého. Zmena výchovného prostredia za opísanej situácie s prihliadnutím na negatívny a odmietavý postoj maloletého a dĺžku úplného odlúčenia sťažovateľky od syna by znamenala vytrhnutie maloletého z jeho výchovného prostredia, jediného, ktoré pozná, stratu stability, pričom strata starostlivosti otca, na ktorého je dlhodobo silne citovo fixovaný, by bola pre maloletého stresujúca a traumatizujúca, čo by nebolo v jeho najlepšom záujme. Súd preto zohľadnil záujem dieťaťa na stabilite a bezpečí, ktoré sú mu poskytované vo výchovnom prostredí otca, na ktoré prostredie je maloletý zvyknutý a sám toto prostredie opakovane a dôrazne prezentuje ako plne vyhovujúce a naplňajúce jeho potreby. Berúc navyše do úvahy postoj maloletého k sťažovateľke, ktorý je výrazne zamietavý a mimoriadne hostilný (a ktorý je do veľkej miery dôsledkom ovplyvňovania názoru dieťaťa zo strany otca, zároveň však nemalou mierou k tomuto negatívne postoju dieťaťa prispieva aj samotná matka svojím chovaním pred maloletým, ktoré dieťa stresuje), nevidel odvolací súd v súčasnosti možnosť vyhovieť návrhu sťažovateľky a zveriť maloletého do jej osobnej starostlivosti. Vytrhnutie maloletého z jeho bezpečného prostredia pri zohľadnení všetkých okolností prípadu by bolo pre dieťa mimoriadne traumatizujúce a mohlo by mať do budúca vážne následky na psychickom a emocionálnom zdraví dieťaťa. Preto odvolací súd považoval za správne za danej situácie rozhodnutie súdu prvej inštancie o zverení maloletého do osobnej starostlivosti otca.

5. Odvolací súd považoval za nutné upraviť primeraným spôsobom styk sťažovateľky s maloletým, keď otcom navrhovaný zákaz styku sťažovateľky s maloletým nepovažoval za dôvodný. Styk sťažovateľky s maloletým upravil bez prítomnosti otca vzhľadom na vzájomný vzťah rodičov, ktorý je výrazne konfliktný a pre maloletého stresujúci, a je dôvodné predpokladať, že by riadny priebeh stretnutia len narúšal. Styk upravil v rozsahu, ktorý považoval za primeraný a dôvodný na zabezpečenie priestoru sťažovateľke na obnovenie vzťahu s maloletým a podieľaní sa tak na jeho výchove, a to každý druhý víkend v mesiaci a každý týždeň v stredu poobede a tiež počas sviatkov a prázdnin tak, aby bol čas maloletého rozdelený primerane medzi oboch rodičov, keď bol toho názoru, že je dôležité, aby do života maloletého vstúpila matka a mohla sa podieľať na jeho

výchove. Napadnuté výroky VIII a IX rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd zrušil ako nadbytočné, keďže konania vo veciach starostlivosti o maloletých sú konaniami, ktoré môžu začať aj bez návrhu a súd nie je návrhmi účastníkov viazaný.

6. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala sťažovateľka dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Nestotožnila sa so závermi odvolacieho súdu, ktorý nesprávne interpretoval a neaplikoval § 25 ods. 4 zákona o rodine a v dôsledku toho vec nesprávne právne posúdil. Namietala, že vec bola na odvolacom súde prejednávaná senátom, ktorý netvorili zákonní sudcovia. Porušenie práva na spravodlivý proces sťažovateľka oprela aj o tvrdenie o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý sa nevysporiadal s jej podstatnou odvolacou argumentáciou (námiетка nestrannosti zákonnej sudkyne súdu prvej inštancie a námiетки vo vzťahu k zisťovaniu skutkového stavu).

7. Najvyšší súd napadnutým uznesením z 30. októbra 2024 dovolanie sťažovateľky ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. e) a f) CSP a podľa § 447 písm. f) CSP vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP. Námietku zaujatosti zákonnej sudkyne a nesprávne obsadeného odvolacieho súdu odvolací súd posúdil z hľadiska dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP. Z obsahu spisu zistil, že zákonná sudkyňa konajúca vo veci maloletého na súde prvej inštancie oznámila 10. augusta 2020 predsedovi súdu svoju zaujatosť (§ 50 CSP) z dôvodu, že sťažovateľka v podaní adresovanom súdu prvej inštancie avizovala, že na menovanú sudkyňu podala trestné oznámenie a plánuje voči nej podať aj podnet na NAKA, ako aj žiadať o pozastavenie jej výkonu funkcie sudcu. Predseda okresného súdu rozhodol, že sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania danej veci. Nestrannosť sudkyne namietala sťažovateľka aj námietkou zaujatosti z 19. novembra 2021, na ktorú súd prvej inštancie v zmysle § 53 ods. 3 CSP neprihliadol a vec nepredložil nadriadenému súdu z dôvodu, že námiетка sa týkala výlučne okolností, ktoré spočívali v procesnom postupe zákonnej sudkyne. Dovolací súd pri posudzovaní námiетки sťažovateľky uviedol, že relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach, ktoré však podanie sťažovateľky nepreukazovalo. Podanie trestného oznámenia na sudcu samo osebe nevyklučuje namietaného sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Až v prípade, ak by sudca v dôsledku proti nemu smerujúceho určitého podania nedokázal zachovať požadovaný nadhľad a zo všetkých okolností prejednávanej veci by bolo zrejmé, že stratil schopnosť pristupovať nezaujato k sporu, stranám sporu, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní, boli by dané podmienky pre jeho vylúčenie z prejednávania a rozhodovania podľa § 49 ods. 1 CSP, nie však z dôvodu samotného podania návrhu na začatie konania proti sudcovi, ale z dôvodu, že pod vplyvom podania tohto návrhu sa zmenil pôvodne neutrálny vzťah sudcu k sporu, stranám sporu alebo osobám zúčastneným na konaní. Takéto okolnosti v procesnom postupe sudkyne súdu prvej inštancie dovolací súd nezistil.

8. V súvislosti s námietkou nesprávneho obsadenia odvolacieho senátu sťažovateľka tvrdila, že po tom, ako sa na konanie o odvolaní stal príslušným krajský súd, prešli na tento súd (do spoločného senátu) aj sudkyne, ktoré boli vo veci maloletého zákonnými sudkyňami na Krajskom súde v Bratislave. Napriek tomu vec maloletého bola nanovo pridelená inému senátu odvolacieho súdu, a nie senátu, ktorý vo veci pôvodne konal a rozhodoval, čo je v rozpore s § 6a ods. 1 CMP. Dovolací súd nepovažoval postup odvolacieho súdu za zmätočný, ktorý by zakladal

vadu v zmysle § 420 písm. e) CSP. Poukázal na to, že v dôsledku okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy je od 1. júna 2023 na konanie o odvolaní funkčne príslušný krajský súd. V tejto súvislosti preto boli všetky právoplatne neskončené veci v poručenskej agende vrátane veci maloletého, postúpené krajskému súdu ako súdu príslušnému v zmysle § 3 ods. 5 písm. b) CMP, na ktorom sa nanovo pridelovali náhodným výberom. Takýto postup bol v súlade s rozvrhom práce krajského súdu, ktorý na tento účel neobsahoval žiadne osobitné ustanovenie, ktoré by reflektovalo zásadu pridelovania veci týkajúcej sa toho istého maloletého vo vzťahu k veciam postúpeným mu z Krajského súdu v Bratislave. V danom prípade tak nebolo možné použiť pravidlo o pridelovaní veci tomu istému poručenskému senátu. Pokiaľ bola vec maloletého na odvolacom súde pridelená náhodným výberom do senátu 11CoP, vo veci rozhodoval správne obsadený súd. Na odvolacom súde bola vec maloletého zapísaná prvýkrát, preto bolo potrebné postupovať v zmysle § 51 zákona č. 757/2004 o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vec v súlade s rozvrhom práce prideliť náhodným výberom. Je len vecou procesnej náhody, že po účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov prešli všetky sudkyne pôvodného senátu 11CoP Krajského súdu v Bratislave na krajský súd.

9. Ako nedôvodnú dovolací súd vyhodnotil aj námietku nepreskúmateľnosti a nedostatočného odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia. Z odôvodnení rozhodnutí súdov nižšej inštancie je jednoznačné, že záver o nedôvodnosti zmeny zverenia maloletého v zmysle § 25 ods. 4 zákona o rodine vychádzal z toho, že dôvody nerealizácie styku maloletého s matkou neboli výlučne na strane otca, ale v zásadnej miere spočívali na dlhodobom vzájomnom konflikte oboch rodičov, ako aj na odmietavom postoji maloletého, tak ako to vyplýva z podrobného odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie. So záverom o dôvodnosti zverenia maloletého do osobnej starostlivosti otca vyjadrili súhlas kolízny opatrovník, ako aj zástupcovia prokuratúry a Úradu komisára pre deti. Špecificky k vytýkaným nedostatkom v procese zisťovania skutkového stavu dovolací súd uviedol, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní. Za takýto závažný deficit nemožno považovať sťažovateľkou namietané vady znaleckého dokazovania, pretože predmetný znalecký posudok bol len jedným z početného radu ďalších dôkazných prostriedkov, ktoré súdy nižších inštancií riadne vyhodnotili v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, zároveň dostatočne jasne a presvedčivo odôvodniac podstatný záver o potrebe zveriť maloletého do osobnej starostlivosti otca a upraviť styk maloletého s matkou. Súdy nižších inštancií pritom do rozhodnutia o styku so sťažovateľkou ani nepremietli odporúčanie znalcov dočasne maloletého k styku nenútiť, naopak, rozhodli o jeho úprave v štandardnom rozsahu. Pokiaľ sťažovateľka v dovolaní argumentovala, že ani po rozhodnutí odvolacieho súdu sa upravený styk v skutočnosti nerealizuje, na túto námietku dovolací súd nemohol prihliadnuť, pretože v zmysle § 442 CSP je pri svojom rozhodovaní viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, teda nemá priestor na zohľadnenie prípadných zmien skutkového stavu v čase po rozhodnutí odvolacieho súdu, zároveň otázka realizácie súdom upraveného styku je predmetom prípadného vykonávacieho konania.

10. Pokiaľ sťažovateľka vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 432 CSP namietala nesprávnu aplikáciu § 6a ods. 1 CMP pridelením veci náhodným výberom odvolaciemu

senátu, dovolací súd nepristúpil k posúdeniu dôvodnosti tejto námietky, keďže jej posúdením sa už zaoberal v rámci namietaného dôvodu zmätočnosti (§ 431 CSP). Vychádzajúc z obsahu dovolania dovolací súd zistil, že dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie otázky zverenia maloletého do osobnej starostlivosti otca, keď odvolací súd nezohľadnil bezdôvodné a zámerné neumožnenie styku sťažovateľky s maloletým zo strany otca ako dôvod na zmenu rozhodnutia o osobnej starostlivosti. V tomto smere naznačovala odklon od rozhodovacej praxe v obdobných veciach. K tomu dovolací súd uviedol, že nie je možné precedenčne zaviazat' súdy na konkrétny spôsob rozhodovania pri existencii určitej okolnosti, pretože záver o tom, čo je v najlepšom záujme dieťaťa pri rozhodovaní o úprave rodičovských práv a povinností, je vždy výsledkom posúdenia individuálnych skutkových okolností každej prejednávanej veci vo vzájomných súvislostiach. Vďaka tomu potom môže súd prijať celkom jedinečné a konkrétne závery „šité na mieru“ pre ten ktorý prípad, a dosiahnuť tak v súdnom konaní vo veciach starostlivosti o maloletých sledovaný cieľ, t. j. najlepší záujem maloletého dieťaťa. Preto ani nemôže reálne existovať ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu týkajúca sa spôsobu určenia, kedy možno hovoriť o najlepšom záujme maloletého dieťaťa, pretože každé rozhodnutie je individuálne pre daný prípad a nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady, i keby formálne vykazovali rovnaké skutkové okolnosti. Nesprávne právne posúdenie veci sťažovateľka v skutočnosti odôvodnila spochybnením skutkových zistení, ku ktorým dospeli súdy nižších inštancií. Táto v dovolaní nastolená otázka, ktorá má skutkovú (nie právnu) povahu, nemôže založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

### III.

#### Argumentácia sťažovateľky

11. Sťažovateľka v prvom rade formuluje výhrady proti prvému meritórnemu rozsudku súdu prvej inštancie zo 4. júla 2019 a k tej časti konania, ktorá predchádzala jeho vydaniu. Napriek tomu, že sťažovateľka uvedené skutočnosti namietala vo svojom odvolaní, do dnešného dňa sa týmito námietkami žiaden konajúci súd náležite nezaoberal. Rozsudok súdu prvej inštancie bol odvolacím súdom zrušený z iných dôvodov a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

12. Ani po vrátení veci odvolacím súd nebol procesný postup okresného súdu zákonný, ale priamo porušoval právo sťažovateľky na spravodlivý proces. Bezodkladne po zrušení rozsudku súdu sa zákonná sudkyňa nechala z konania vylúčiť bez toho, aby po vrátení veci nastala akákoľvek skutočnosť, ktorá by zakladala jej možnú zaujatosť voči sťažovateľke. Aj ďalšia zákonná sudkyňa, ktorej bola vec pridelená a ktorá vo veci vydala aj sťažnosťou napadnutý rozsudok, nie je podľa sťažovateľky nestranná a nezaujatá. Sudkyňa 10. augusta 2020 predložila predsedovi súdu návrh podľa § 50 CSP na jej vylúčenie z prejednávania a rozhodovania veci, keďže sa cítila byť vo vzťahu k sťažovateľke zaujatá. Aj napriek tomu, že predseda súdu nerozhodol o jej vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, sudkyňa evidentne pociťovala voči sťažovateľke zaujatosť a necítila sa byť v konaní nestranná, keď po skončení pojednávania 10. decembra 2020 uviedla sťažovateľke v pojednávajúcej miestnosti, že sa cíti byť osobne dotknutá tým, že sťažovateľka na ňu podala podnet na Súdnu radu Slovenskej republiky. Keďže v priebehu konania došlo aj k ďalším situáciám, keď postup a správanie sudkyne vyvolával u sťažovateľky dôvodnú pochybnosť o jej nestrannosti, sťažovateľka podala predsedovi súdu námietku zaujatosti voči

sudkyňi, o výsledku jej vybavenia však nebola nijakým spôsobom vyrozumená. Sťažovateľka ďalej vytyka okresnému súdu, že toleroval (i) nerešpektovanie sťažovateľky ako rodiča maloletého zo strany otca, t. j. jeho preukázateľnú snahu o vylúčenie sťažovateľky zo života maloletého, (ii) nerešpektovanie rozhodnutí súdu zo strany otca maloletého (o úprave styku a o zabezpečení účasti maloletého na psychologickom poradenstve), (iii) nevyvíjanie žiadnej aktivity zo strany otca maloletého, aby dochádzalo k realizácii styku medzi maloletým a sťažovateľkou, (iv) prenechávanie zodpovednosti za rozhodnutie, či sa maloletý chce stretnúť, resp. kontaktovať so sťažovateľkou, výlučne len na maloletého, (v) dlhodobú manipuláciu maloletého zo strany otca proti sťažovateľke. Okresný súd nariadil vo veci nové znalecké dokazovanie, keďže postup a závery pôvodne v konaní vypracovaného znaleckého posudku boli spochybnené rozhodnutím Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) o spáchaní iného správneho deliktu, a to znaleckým ústavom, ktorý nebol oprávnený vykonávať znaleckú činnosť v rozsahu požadovanom konajúcim súdom. Súd sa opäť nezaoberal námietkami sťažovateľky vo vzťahu k vyhotovenému znaleckému posudku a svoj rozsudok založil len na záveroch znaleckého posudku. V tejto súvislosti sťažovateľka dáva do pozornosti, že právoplatným rozhodnutím ministerstva zo 17. októbra 2023 bola znalecká organizácia uznaná vinnou zo spáchania iného správneho deliktu tým, že porušila svoje povinnosti pri výkone znaleckej činnosti. Okresný súd naďalej ignoroval akékoľvek zásadné tvrdenia sťažovateľky a neakceptoval žiadne dôkazy, ktoré sťažovateľka v konaní predložila. Uvedenými námietkami sa žiaden konajúci súd náležite nezaoberal. V nadväznosti na tieto skutkové okolnosti veci sťažovateľka uvádza, že od 2. septembra 2018 nemá žiaden plnohodnotný kontakt s maloletým (s výnimkou jednej hodiny asistovaného styku v centre), a to aj napriek viacerým právoplatným súdnym rozhodnutiam a neustálej snahe a aktivite sťažovateľky. Sťažovateľka je úplne vylúčená zo života maloletého.

13. Vec bola na krajskom súde prejednávaná a rozhodnutá nezákonnými sudcami, resp. senátom obsadeným nezákonnými sudcami. Napriek tomu, že od 1. júna 2023 zákonné sudkyne, ktorým bola vec pridelená ešte ako sudkyňiam Krajského súdu v Bratislave, prešli spolu s vecou maloletého na krajský súd, vec bola nanovo pridelená inému senátu krajského súdu, t. j. bola *de facto* odňatá senátu, ktorý o veci rozhodoval na Krajskom súde v Bratislave napriek tomu, že uvedený senát v celom zložení prešiel na krajský súd.

14. Konajúce súdy sa nezaoberali podstatnými námietkami sťažovateľky (námietky nestrannosti zákonnej sudkyne súdu prvej inštancie, proti oprávneniu znaleckej organizácie realizovať požadovanú znaleckú činnosť) a nijakým spôsobom sa s nimi v odôvodnení rozhodnutí nevysporiadali. Nezaoberali sa ani skutkovými okolnosťami, ktoré boli pre rozhodnutie vo veci zásadné (dlhodobá manipulácia maloletého zo strany otca proti sťažovateľke; výsledky stretnutia maloletého a sťažovateľky v centre 23. februára 2021). Krajský súd sa len formálne stotožnil so záverom okresného súdu. S námietkami sťažovateľky sa náležite nevysporiadal ani najvyšší súd. Súdy úplne odignorovali sťažovateľku ako účastníčku konania, a tým jej odňali možnosť konať pred súdmi.

15. V príčinnej súvislosti s porušením základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie došlo zo strany konajúcich súdov k porušeniu princípu rovnakého prístupu k obom rodičom maloletého (čl. 12 ods. 1 ústavy), k porušeniu práv hmotného charakteru zaručených čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 1 a 2 a čl. 41 ods. 1 ústavy a práv zaručených čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru.

## IV.

### Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

#### IV.1. K rozsudkom okresného súdu a krajského súdu:

16. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

17. Napadnutý rozsudok okresného súdu je rozhodnutím súdu prvej inštancie, proti ktorému sťažovateľka podala odvolanie a krajský súd o ňom meritórne rozhodol. Uplatnenie právomoci krajského súdu ako súdu odvolacieho v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

18. Vzhľadom na sťažovateľkou v petite ústavnej sťažnosti vymedzený predmet konania, ktorým je ústavný súd viazaný [§ 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], sa ústavný súd nezaoberal ani tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľka sformulovala námietky vo vzťahu k postupu a rozsudku súdu prvej inštancie zo 4. júla 2019 a jemu predchádzajúcemu konaniu.

19. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľka mala k dispozícii mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, ktorý využila a dovolanie podala, namietajúc vady zmätočnosti podľa § 420 písm. e) a f) CSP a nesprávne právne posúdenie veci (§ 421 ods. 1 CSP). Sťažovateľka v dovolaní namietala nepreskúmateľnosť a nedostatok odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, nevysporiadanie sa s námietkou nestrannosti zákonnej sudkyne a nesprávne obsadeného odvolacieho súdu, nedostatky v zisťovaní skutkového stavu (kritizované vady znaleckého dokazovania), ako aj nesprávnu interpretáciu a aplikáciu § 25 ods. 4 zákona o rodine, teda obdobný okruh nedostatkov, ktoré tvoria aj obsah ústavnej sťažnosti. Najvyšší súd takto formulované dovolanie sťažovateľky preskúmal a z pohľadu uplatnených námietok aj meritórne prejednal.

20. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

#### IV.2. K uzneseniu najvyššieho súdu:

21. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Podmienkou je, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná ani formalistická

a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

22. Súlad napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu s označenými právami sťažovateľky možno posúdiť len vo vzájomnom súvisi rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu s rozhodnutím dovolacieho súdu.

23. Pokiaľ ide o sťažovateľkinu dovoláciu kritiku kvality odôvodnenia rozsudku krajského súdu, najvyšší súd správne vychádzal z potreby posudzovať rozhodnutia súdov prvej inštancie i odvolacej inštancie v nerozlučnej spätosti, a preto aj korektne odkázal na odôvodnenie rozsudku okresného súdu a nadväzujúce názory krajského súdu (bod 67 dovolacieho uznesenia). Najvyšší súd sa vyjadril aj k námietkam vo vzťahu k výsledkom znaleckého dokazovania (bod 68.2 dovolacieho uznesenia), keď vysvetlil, že výsledok základného konania zďaleka nebol postavený len na výsledkoch znaleckého skúmania a že súdy ani neakceptovali znalecký názor o potrebe dočasne nenútiť maloletého do styku so sťažovateľkou (matkou). Najvyšší súd teda naznačil, že ak by súdy pristupovali k výsledkom znaleckého skúmania tak, ako to prezentovala sťažovateľka, rozhodnutie vo veci samej by pre ňu vyznelo „horšie“ (najmä v časti úpravy styku). V tejto súvislosti neobstojí ani tvrdenie sťažovateľky, že krajský súd sa len formálne stotožnil so záverom okresného súdu. Naopak, krajský súd sám doplnil dokazovanie, a aj keď konštatoval v prevažnej časti správnosť skutkových zistení súdu prvej inštancie pre rozhodnutie o vhodnosti zveriť maloletého do starostlivosti otca, za dôvodné považoval upraviť styk matky „bežne“ a bez prítomnosti otca, teda styk s maloletým upravil oproti rozhodnutiu súdu prvej inštancie kvantitatívne aj kvalitatívne v prospech sťažovateľky. Vo vzťahu k vytýkaným nedostatkom znaleckého posudku je potrebné uviesť, že ministerstvo v rozhodnutí, ktorým bola znalecká organizácia uznaná vinnou zo spáchania iného správneho deliktu pre porušenie iných povinností pri výkone znaleckej činnosti, nie je konštatované, že nebola oprávnená vykonávať znaleckú činnosť v súdom požadovanom rozsahu. Preto námietka sťažovateľky je len v rovine ničím nepreukázaného tvrdenia.

24. S námietkami odňatia veci zákonnému sudcovi na odvolacej inštancii, resp. s námietkou, že na súde prvej inštancie konala zaujatá sudkyňa, sa najvyšší súd vysporiadal dostatočne a ústavne udržateľným spôsobom, keď zohľadnil konkrétne okolnosti prípadu i súvisiacej právnej úpravy. Najvyšší súd sa v bodoch 49 – 55 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia zaoberal sudkyňou na prvej inštancii a následne v bodoch 60 – 62 zas problematikou obsadenia senátu na odvolacom súde. Sťažovateľka vo vzťahu k tejto časti odôvodnenia dovolacieho rozhodnutia neprednáša žiadne konkrétne výhrady, závery dovolacieho súdu nespochybňuje ani nepredkladá konkurujúci spôsob riešenia. V ústavnej sťažnosti vo vzťahu k postojom najvyššieho súdu k predmetnej otázke len na všeobecnej úrovni dôvodí, že spôsob, akým sa najvyšší súd s týmito námietkami zaoberal, nepovažuje za dostatočný, čo však samo osebe nepostačuje na spochybnenie ústavne konformného záveru dovolacieho súdu.

25. Vo vzťahu k dovolaniu podľa § 421 ods. 1 CSP dovolací súd dovolanie ako neprípustné odmietol, keď konštatoval, že sťažovateľka nesprávne právne posúdenie v skutočnosti odôvodnila spochybnením skutkových záverov súdov nižších inštancií, a teda v dovolaní nastolená otázka má skutkovú (nie právnu) povahu. Z formulácie dovolacej otázky sťažovateľkou (str. 3 dovolania) vyplýva, že pri namietanom neaplikovaní § 25 ods. 4 zákona o rodine konajúcimi súdmi vychádzala z premisy splnenia zákonných predpokladov pre aplikáciu tohto ustanovenia bez toho, aby

reflektovala okolnosti jej prípadu. Záver konajúcich súdov o nedôvodnosti zmeny rozhodnutia v časti zverenia maloletého do výchovy jedného z rodičov v zmysle § 25 ods. 4 zákona o rodine vychádzal z toho, že dôvody nerealizácie styku maloletého s matkou neboli výlučne na strane otca, ale v zásadnej miere spočívali na dlhodobom vzájomnom konflikte oboch rodičov, ako aj na odmietavom postoji maloletého. Odvolací súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v najlepšom záujme maloletého je zachovanie stability výchovného prostredia otca, ktorému bol zverený do výchovy, keď v konaní nebolo preukázané, že by dôvodom odmietavého postoja maloletého k matke a nerealizovania styku s ňou bolo výlučne správanie otca. Konajúce súdy preto nevhľadli dôvod pre aplikáciu § 25 ods. 4 zákona o rodine. Skutkové východiská prezentované sťažovateľkou v dovolaní a tie, z ktorých vychádzali súdy nižšej inštancie, sú rozdielne, z čoho potom rezultuje záver, že otázka nastolená v dovolaní má skutkovú povahu (k tomu pozri III. ÚS 295/2024) a dôvod odmietnutia dovolania založeného na § 421 ods. 1 CSP je správny.

26. Ústavný súd na základe uvedeného nezistil, že by účinky výkonu dovolacej právomoci najvyššieho súdu pri posudzovaní prípustnosti dovolania sťažovateľky podľa § 420 písm. e) a f), resp. podľa § 421 ods. 1 CSP boli nezlučiteľné so základným právom strany konania na súdnu ochranu či so zásadami spravodlivého procesu. Za zjavne neopodstatnenú je potrebné považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. II. ÚS 399/2010, IV. ÚS 51/2011). V tejto časti je preto sťažnostná argumentácia nedôvodná, čo vedie k záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti v časti namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a jej odmietnutiu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

27. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka odôvodňovala porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy a zásah do práv hmotného charakteru zaručených čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 41 ods. 1 ústavy a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru porušením svojho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, v súvislosti s ktorými dospel ústavný súd k záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti v tejto časti, uvedený záver platí rovnako aj na označené práva sťažovateľky. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

28. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky formulovanými v sťažnostnom petite.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 25. septembra 2025**

**Robert Šorl**  
**predseda senátu**